

LAKSEUTVALGET FOR NAMSENVASSDRAGET

Medlemmer i Lakseutvalget

Vår ref:
2022/2922-2

Deres ref

Saksbehandler
Aksel Håkonsen

Dato
12.12.2022

Referat fra møte i Lakseutvalget 01.12.2022

- **Tid og sted:** 01.12.2022 Kl 11.30 – 15.00 Overhalla hotell
Tilstede: Lene Elise Mevassvik, Johan Tetlien Sellæg, Trygve Ebbing, Ola Seem, Niklas Høgstedt (på Teams, Tone Løvold, Kjersti Hanssen, Eirik Bjørnevaagen, Aksel Håkonsen.
Ikke tilstede: Jon Lauve Rønning, John Bjarne Falch

Sak 5/22 Diverse Nasjonalt villakssenter v / Tone Løvold

Smoltvandring Namsen/ Vikna merkeprosjekt.

- I etterkant av forrige møte lyktes det Elveierlaget å få merket tilstrekkelig antall smolt i elva
- Prosjektansvarlig er Havforskningsinstituttet (HI). Rapport kommer i løpet av vinteren
- Vandringsruten til laksesmolten avgjørende for vurdering etter trafikklyssystemet
- Muligheter for at HI kan komme for å presentere resultatene
- Prosjektet videreføres 2023
- Vurderer å ta med flere bestander samt ørret

Aktivitet i Nasjonalt villakssenter

Nasjonalt villakssenter har 4 avdelinger i landet; Tana, Namsos, Lærdal og Lyngdal. Avdelingen i Namsos sitt hovedansvarsområde er informasjonsarbeid, først og fremst rettet mot barn og unge.

Aktivitet i 2022:

- Laksedialog junior, elever fra Frøya og Orkdal.
- Villaksens dag Akerselva.
- Deltakelse forskningsdagene i Kaupanger og Namsos.
- Den kulturelle skolesekken. To turneer sammen med museet.
- Uteutstilling først ved Namsos camping, så på Kuben i Grong og nå (etter LU-møtet) flyttet til Olav Duun videregående skole.
- Akvarium med namsblank og elvemusling på Namsos Camping.
- Mange skolebesøk ved bekken.
- 2 uker sommercamp i Vemundvik
- Facebook, nettsider og tekster til Lærdal (kopieres til andre enheter).

- Visningssenter i Namsos – kanskje?

Salcul - et treårig forskningsprosjekt hvor formålet er å løfte fram mangfoldet i praksiser, kunnskap og betydninger knyttet til laks, og å utvikle gode prosesser for kunnskapsdeling av ulike former for kunnskap, inkludert lokal og tradisjonell kunnskap. Namsen og Tana har vært utgangspunkt. Avslutningsseminar blir lørdag 11. februar 2023 i Overhalla. Det er mulig å komme med forslag til programmet. Invitasjon vil komme, og det ønskes hjelp fra elveierlaget med å få ut informasjonen.

Dialogmøte mellom interessene elvefiske, sjølaksefiske og oppdrettsnæring. Namdal lakseråd ser på muligheten til å etablere en årlig dialogkonferanse i Namdalen. Innspill til tema kan sendes Villakssenteret i Namsos

Villakskonferansen 2023 om villaks arrangeres på Scandic Nidelven i Trondheim 25 – 26. april

Pukkellaks

- 2023 er år for oppvandring i elvene igjen.
- Økning i statsbudsjettet på 10 mill kr til 25,3 mill kr for 2023. Behovene i øst Finnmark er så store at midlene vil nok gå med der, først og fremst Tanaelva.
- Utfordringer med fangst i hav pga bifangster av laks og andre arter
- Fanget pukkellaks på østkysten av Kanada med gener fra russiske og norske forekomster
- Spørsmål om fangstmetoder: Snorkling og harpunering i elv er kanskje det mest selektive.
- **Mulige tilskuddsmidler fra Miljødirektoratets naturforvaltningsmidler. Søknadsfrist 15. 01.**
- Miljødirektoratets kompetansegruppe for arbeid mot pukkellaks representeres ved Miljødirektoratet (leder), Statsforvalteren, NINA, Havforskningsinstituttet, Finnmarkseiendommen, Tanavassdragets fiskeforvaltning og Veterinærinstituttet (sekr)
- Pukkellaksseminar i Tana 17. januar. Streames/opptak legges ut på facebook?
- Nasjonalt villakssenter-Tana har allerede arrangert et pukkellaksseminar. Dette ble også streamet. Se linken <https://fb.watch/he0QS5xJME/>

Status for norske laksebestander

- Vitenskaplig råd for lakseforvaltning har utgitt rapport «Status for norske laksebestander i 2022»
- Gytebestandsmålene nådd for Namsenvassdraget og de fleste laksevassdragene i Namdalen, bortsett fra 1 stengt og 1 som ligger langt under målet i tidligere Namdalseid kommune.
- Simuleringsmodell for sammenhenger mellom sjøfiske, elvefiske og gytebestand gir laveste beregnede innsig av laks i 2021 i løpet av perioden fra 1983 – 2021.
- Klimaendringer og pukkellaks er justert opp som påvirkningsfaktorer for villaksen
- 2005- 2016 mindre kaldt og næringsrikt polarvann, reduksjon i dyreplankton, dårligere vekst.
- Lengde på sjøopphold økte fra 1 til 2 år. Færre overlever.
- 5 cm mindre vekst første år = 24-32% lavere vekt.
- Fra 2017-2019 økt innstrømming av polarvann i overflatelagene og økt planktonproduksjon, og dermed større mengde dyreplankton i magene hos postsmolt.
- Trolig mindre konkurranse om mat med sild og makrell etter 2019.

Tips for Midtsesongevaluering:

- Se til overvåkingsfisket
- En lang tidsserie viser at halvparten av fangsten i forsøksnøtene er unnagjort allerede rundt midten av juni (bare noen dagers slingring), slik at tidligere evaluering er mulig.

Sak 6/22 Sjøfiske 2022, og ny munningsforskrift v/ Kjersti Hanssen

Overvåkningsnota i Namsenfjorden: Innsig til «normal tid». Innsiget kom og var ferdig fort, nesten ingen fangst i nota i august. Gode fiskeforhold og klart vann. Lite storlaks, svært mye smålaks og bra med mellomlaks. 5 oppdrettslaks mot 18 i 2021

Ordinære fiske i sjø: Sesonglengde 10.06 – 28.07. Gode fangster totalt, veldig bra i Sør-Namsen, men heller dårlig i Nord-Namsen. Ca 30. tonn levert Åkervik som tar det meste. Nytt av året er at fangbarhet beregnes i tillegg til vekt. Nest beste smålaks år i perioden 2013 - 2022

Fangster i Namsenfjorden siste 10-årsperiode i tonn for laks og kg for sjøaure:

Fangst i tonn	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Laks totalt	25,3	29,4	39,0	36,2	52,0	40,3	39,4	35,4	20,4	36,7
Under 3 kg	3,7	10,8	7,6	6,3	16,6	13,1	8,6	10,3	5,9	14,7
3 – 6,9 kg	14,4	12,4	11,1	18,2	24,5	18,7	20,5	16,6	10,6	16,2
Over 7 kg	7,2	6,1	9,1	11,7	10,8	8,5	10,2	8,4	4,0	5,8
Sjøaure kg	360	650	1010	1076	1541	1853	2343	1009	446	1032

Fylte ruter viser tall med bedre resultater enn for 2022

Ny munningsforskrift straks på høring

- Forskriften skal gjelde for de kommende årene, og erstatter tre gjeldende forskrifter om fiske ved utløp av vassdrag med anadrom laksefisk.
- 19 nye soner, pluss de gamle
- Strengere regler i 100-meterssonen enn i nasjonal forskrift.
- Uendrede grenser for sonene i Namsen, Moelva og Bogna/ Aursunda

Forslag for Namsen:

- Fiske i 100-meterssonen for både laks og aure skal være åpent når vassdraget er åpent
- 5 meter nedsenkning ved garnfiske i perioden 1. okt til 28. feb.
- «Sildegarn» - i sept. (max 26 mm nylon, min. 1,5)
- Ruser – 5 meter ned
- 1. juni – 28. feb – åpent for dorging og anadromt fiske)

Brudd på konsesjonsvilkår Nordfolla

Mowis settefiskanlegg tappet ned regulert vann til under laveste regulerte vannstand. NVE har reagert overfor Høylandet kommune som er koonsesjonsinnehaver.

Kantsoner

Det ble stilt spørsmål i Lakseutvalget om tilrettelegging for adkomst til fiske sett i forhold til forbudet mot inngrep i kantsoner mot vassdrag i Vannressursloven § 11. Mer forvirring enn klar konklusjon. **Møtesekretær sørger for at det blir noe mer avklaring i neste møte.**

Sak 7/22 Fangststatistikk, laksetrappene, ungfiskundersøkelser og overvåkningsfiske v / Niklas Högstedt

Fangststatistikk

Årets fangster er adskillig bedre 5.127 laks (22 tonn) enn fjorårets bunnår med 4333 laks (17,5) tonn. Likevel nest laveste fangst av antall laks, og godt under gjennomsnittet for de 9 siste åene. 2319 smålaks, 1820 mellomlaks og 988 storlaks. Registrerte fangster av oppdrettslaks under ordinært fiske er 20 stk. Ingen rapportert fangst av pukkellaks.

Gjenutsetting: Totalt 7,2 % i 2022, 20,7 % i 2021 og 3,3 % i 2020 kan ha sammenheng med fiskeregler. Innstramminger i 2021 med krav til gjenutsetting av hunnlaks i august, noe endring i 2022 med krav til utsetting av laks større enn 80 cm i august

Trend viser nedgang i fangster i de øvre sonene av vassdraget og ikke nedgang i nedre deler. Kan forklares med at mere fisk passerer de nedre sonene. Lenger opp fordeler fisken seg i flere forgreininger av vassdraget og noe av fisken er allerede fanget nederst.

Laksetrappene: Tellingene er ikke ferdige for 2022. Nedre Fiskumfoss har virket bedre i år. Laksen finner trappa lettere. Dette samsvarer ikke med dårligere fiske overfor trappa

Ungfiskundersøkelser: Registrering av fisketetthet, er gjort på 23 stasjoner i 2022 som gjentak og utvidelser fra 2021 i vassdragene Tavlåa, Nordelva, Horka, Bjøra, Eida, Søråa, Namsen, Fosslandselva, Fiskumelva, Nesåa, Litjåa, Lerelva, Eldstadelva og Formoøya. Stort sett bedre resultater i 2022 enn i 2021, spesielt for ørret der flere lokaliteter har gått opp fra lav til middels tetthet. Fiske med en istedenfor to personer kan ha vært medvirkende årsak samtidig som lavere vannføring i 2022 gir mindre elveareal og dermed høyere tetthet fisk pr 100 m² under fiske.

Overvåkningsfiske

Tidligere er det kun fangst av oppdrettsfisk som var interessant. Forrige år ble dataen brukt for første gang til å se på utviklingen i laksebestanden. I treårsperioden 2020 til 2022 er det sett på fangstinnsats pr fanget fisk i to av overvåkningsområdene. Det er fanget fra 8 til 107 fisk pr område pr år med en innsats på mellom 40 og 466 timer pr område og år

Tabellen viser CpUE som er timer innsats pr fanget fisk

	2020	2021	2022
Fiskumfoss/ Tørrisdal	2,6	4,7	17,3
Lilleøen/ Nedre Vibstad	4,1	6,4	5,1

Gytegroptellinger er utført av Sweco. Ingen resultater for 2022 enda. Kan være vanskeligere forhold for tellinger i år

Sak 8/22 Lus og sykdomssituasjonen, kort oppsummert fra møte i Namsen lakseråd v/ Kjersti Hansen

Det har vært god kontroll over lus, - og sykdomssituasjonen i høst. Marginale overskridelser, disse følges opp av nasjonalt og regionalt luseteams. To overvåkningssoner med tanke på ILA. Fortsatt utfordringer med furunkulose i Nord-Namsen. Forvaltningsråd fra Veterinærinstituttet peker i retning av strengere forvaltning rundt furunkulose og Mattilsynet sentralt arbeider nå med å se på forvaltningspraksis. Furunkulose finnes kun i Namsenfjorden

Oppdrettere mener det er mye lus i sjøen. De opplever at lusa kommer fortere tilbake nå etter brakklegging, enn tidligere. Halvparten av lusa detter av før den skal bli behandlet, og finnes slik i vannmassene.

En del dyrevernmessige utfordringer i forbindelse med mekanisk avlusing med varmt vann eller spyling

Vår ref. 2022/2922–2 bes oppgitt ved henvendelse

Med hilsen

Aksel Håkonsen
Overhalla og Grong landbruk og natur

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift.